

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В СФЕРІ ПРЕВЕНЦІЇ ПІА ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

проведенні огляду. Якісне проведення огляду місця події дозволяє суб'єктам розслідування зібрати криміналістичнозначущу інформацію.

Відомості, отримані при огляді місця події, за своїм походженням мають комплексний характер й можуть бути використані різнопланово – для розшуку злочинця, побудови версій, допиту потерпілого, підозрюваного, свідка та ін. [3, с. 34].

Отримана інформація в подальшому буде підґрунтям для організації розслідування, висування версій.

Виходячи із вищезазначеного можна зауважити, що огляд місця події є невідкладною, досить часто незамінною, слідчою (розшуковою) дією, що проводиться за будь-якими кримінальними правопорушеннями. Огляд місця події дає вихідні дані, необхідні для визначення напрямів розслідування, організації проведення окремих слідчих (розшукових) дій, висування обґрунтованих версій.

Список використаних джерел:

1. Білецький Є. М. Білецька Г. А. Судова медицина та судової психіатрія: Навчальний посібник / Є. М. Білецький, Г. А. Білецька. – Х.: Одісей, 2008 – 200 с.
2. Кримінально-процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI
3. Мисливий В. А. Оглядові дії на місці дорожньо-транспортної пригоди / Мисливий В. А. // Науковий вісник Дніпроп. держ. ун-ту внутр. справ : зб. наук. праць. – 2007. – № 2 (33).

Малинка В.В., курсант 3-го курсу ННІ №3 НАВС
Науковий керівник: доцент кафедри
криміналістики та судової медицини НАВС,
кандидат юридичних наук, доцент **Курилін І.В.**

ЕКСПЕРТНІ ПОМИЛКИ: СУТНІСТЬ, ВИДИ, ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ

Експертні помилки - це судження, які не відповідають об'єктивній дійсності експерта або його дії, що не приводять до мети експертного дослідження, що є результатом добросовісної помилки [6, с.100]. Експертний висновок, як справедливо вказував Р.С.Белкін, має бути безпомилковим, що вимагає своєчасного розпізнавання і попередження експертних помилок, викорінення причин, що їх породжують. Р.С. Белкін, Н.І. Клименко, А.Ю. Краснобаєва дотримуються точки зору, що походження помилок експерта може бути зумовлене двома факторами: об'єктивними умовами, тобто такими, що не залежать від експерта, і суб'єктивними, які кореняться у способі мислення і діях експерта. Крім того, такий поділ умов носить умовний характер, оскільки.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В СФЕРІ ПРЕВЕНЦІЇ ПІА ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

У загальному виді експертну помилку можна визначити як невідповідне об'єктивній дійсності судження експерта або його дії, що не призводять до вирішення завдань експертного дослідження, або хибні судження, які являють собою результат сумлінної помилки. Саме це відрізняє експертну помилку від злочину проти правосуддя, що може зробити експерт. Правильне рішення завдань залежить від можливостей і підготовленості експертів (рівня інтелекту, знань, навиків і умінь, інших особливостей особистості експерта).

За своєю природою експертні помилки неоднорідні і можуть бути розділені на три види: помилки процесуального характеру; гносеологічні помилки (логічні і фактичні); операційні помилки.

Гносеологічні помилки - пов'язані власне з вирішенням завдань експертом, їх поява залежить від багатьох причин: від теоретичної та практичної підготовки експерта, його досвіду, особливо при проведенні складних судово-балістичних досліджень, що рідко зустрічаються в експертній практиці; від інтелектуальних можливостей експерта. Логічна помилка - це порушення будь-якого закону, правил і схем логіки. Логічні помилки пов'язані з порушенням в акті мислення законів і правил логіки, некоректним застосуванням логічних прийомів і операцій, наприклад змішання причинного зв'язку з простою послідовністю в часі або обґрунтування тези аргументами, з яких дана теза логічно не випливає. Фактичні (предметні) помилки виникають від спотвореного уявлення про відносини між предметами об'єктивної дійсності [5, с.1-2].

Операційні - пов'язані з порушенням установлених вимог до послідовності дій експерта і до упорядкування висновку. Вони характерні майже для всіх етапів дослідження. Сутність даного роду помилок експерта на практиці характеризується такими факторами: в неправильній вказівці в тексті висновків дат надходження матеріалів, винесення постанови, номера справи і т.п.; у відсутності результатів дослідження з одного із питань.

Помилки процесуального характеру - полягають у порушенні експертом процесуальних норм режиму і процедури експертного дослідження. До них відносяться: вихід експерта за межі своєї компетенції, зокрема, його вторгнення в сферу правового характеру; необґрунтовані, недостатньо мотивовані висновки або обґрунтування висновків досягнуто не результатами дослідження, а матеріалами кримінального провадження; невідповідність об'єму проведеного дослідження і відповідей експерта на поставлені йому питання; недотримання встановлених законом правил упорядкування висновку експерта зокрема, відсутність у висновку необхідних реквізитів; внесення профілактичних пропозицій, що базуються на необґрунтованих спеціальних знаннях експерта.

Не можна не погодитися з думкою Н.І. Клименко, що підвищення наукового рівня і запобігання експертних помилок залежить не лише від якості поданих експертові об'єктів, а й від професійної підготовки, кваліфікації й досвіду експерта, інших його суб'єктивних якостей, які зведуть

до мінімуму вплив суб'єктивних факторів і вироблять об'єктивні критерії оцінювання виявлених ознак [4, с. 12].

Тому подолання криміналістичних помилок залежить насамперед від якості підготовки самого експерта-криміналіста, адже більшість помилок виникає із-за професійної некомпетентності експерта: незнання сучасних експертних методик, невміння користуватися тими чи іншими технічними засобами, інструментами; незастосування рекомендованого методу, оптимального для даної експертної ситуації; неправильна оцінка ідентифікаційної значимості ознак і т. д. Експертні помилки можуть бути пов'язані з певними рисами особистості експерта: дефекти або недостатня гострота органів чуття експерта: зору, слуху і т. д.; неординарне психологічний стан експерта або його змінене свідомість, наприклад, внаслідок хвороби, перевтоми, - стресу, тривоги, емоційного чи психічного напруження, поспішності; характерологічні властивості особистості експерта (невпевненість у своїх знаннях, підвищена сугестивність, недовірливість, конформізм або, навпаки, зайва самовпевненість, амбітність, зневага думкою колег); психоемоційні властивості експерта (темперамент, психологічна стійкість, вольові якості, мотиваційні установки і т. д.).

Отже, небезпечність помилок, які припускаються судовими експертами при проведенні експертиз, можуть привести до помилок у діяльності слідчих та судових органів. Помилка експерта викликає комплекс негативних ефектів, що багатопланово характеризують її "ціну". "Ціна" помилки судового експерта залежить від ступеню її проникнення в діяльність інших суб'єктів і розглядається з різних позицій. Насамперед, представляється, що "ціна" помилки це те, чим приходиться розплачуватися суб'єкту, який її допустив, іншим суб'єктам, зв'язаним з його діяльністю, суспільству в цілому. Вона може бути як матеріального, так і морального характеру [1, с.1].

Отже, помилка судового експерта характеризується певними ознаками, які відображають специфічність його діяльності. На виникнення експертних помилок впливають як суб'єктивні та об'єктивні причини, знання яких дозволяє поділити помилки на види і в подальшому визначити шляхи їх подолання.

Список використаних джерел:

1. Абрамова В. М. Помилки в судово-експертній діяльності: сутність, умови виникнення та види / В. М. Абрамова, Є. Ю. Свобода // Криміналістика и судебная экспертиза. - 2014. - Вып. 59. - С. 72-80. – [Електронний ресурс] Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/krise_2014_59_11.
2. Абрамова В.М. Поняття помилки судового експерта // Вісник Академії правових наук України. – Харків. - 2002. - № 3 (30). - С. 172-179.
3. Абрамова В.М. Філософські аспекти експертних помилок // Вісник Академії правових наук України. – Харків. - 2000. - № 4 (19). - С. 172-178.

4. Клименко Н. І. Поняття і виді експертного дослідження / Н. І. Клименко // Криміналістичний вісник: наук.-практ. зб. ДНДЕКЦ МВС України; КНУВС; [голов. ред. Є. М. Моїсєєв та ін.]. - К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2006. - № 2(6). - С. 10-17.

5. Кофанов А.В. Експертні помилки при проведенні судово-балістичних експертиз. –[Електронний ресурс] Режим доступу: <http://intkonf.org/288/>

6. Російська Е. Р., Галяшкіна Є. І. Настільна книга судді: судово-експертиза. - Москва: Р76 Проспект, 2010. - 464 с., 2010.- [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/1080/1>

Маруніч І.І., курсант 3-го курсу ННІ №3 НАВС
Науковий керівник: доцент кафедри
криміналістики та судової медицини НАВС,
кандидат юридичних наук, доцент **Курилін І.В.**

ОСОБЛИВОСТІ ОГЛЯДУ МІСЦЯ ПОДІЇ, ПОВ'ЯЗАНОГО З ВИКОРИСТАННЯМ ВИБУХОВИХ ПРИСТРОЇВ

Проблема розкриття й розслідування злочинів є однією з найбільш важливих і складних у справі боротьби зі злочинністю. Тому, розробка й удосконалення тактики слідчих (розшукових) дій становить одне з головних завдань криміналістики.

Огляд місця події - невідкладна слідча (розшукова) дія, спрямована на встановлення, фіксацію і дослідження обстановки місця події, слідів злочину і злочинця та інших фактичних даних, які дозволяють у сукупності з іншими доказами дійти висновку про механізм події та інші обставини розслідуваної події.

Місце події – це широке поняття, яким можуть охоплюватися: місце приготування до злочину, місце безпосереднього вчинення злочину, місце виявлення слідів і знарядь злочину та місце їх приховання [4, ст. 189].

Основними завданнями огляду місця, де на підставі обґрунтованого припущення готується вибух, є виявлення самого вибухового пристрою, його знешкодження, встановлення виду, конструктивних та інших особливостей виявленого пристрою, виявлення слідів, за якими можна викрити особа, яка виготовила або заклала вибуховий пристрій в данному місці.

У криміналістичній літературі питання розслідування злочинів, учинених із застосуванням вибухових пристроїв досліджували В. П. Бахін, Р. С. Белкін, П. Д. Біленчук, О. А. Буханченко, А. Г. Воєвода, В. К. Гавло, О. М. Завадський, С. М. Колотушкін, М. В. Костенко, І. Д. Моторний, М. В. Салтевський, М. А. Селіванов, А. В. Старушкевич та інші науковці. [1, ст. 119].